

Asia: VN/14208/2023

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen (jäljempänä VTJ-asetus) muuttamisesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

VTJ-asetuksen muutoksia kommentoidaan lausunnossa sukupuolen vahvistamisesta annetun lain (295/2023) näkökulmasta. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää ehdotettua muutosta kannatettavana.

Sukupuolen vahvistamista koskevan lain 5 §:ssä säädetään vanhemmuusnimikkeen muuttamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan Digi- ja väestötietovirasto voi hakemuksesta muuttaa henkilön vanhemmuusnimikkeen vastaamaan hänen vahvistettua sukupuoltaan. Henkilö voi tehdä hakemuksen vanhemmuusnimikkeen muuttamisesta samalla, kun hän hakee sukupuolensa vahvistamista, tai sukupuolen vahvistamisen jälkeen. Hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 189/2022) sisältyvillä lainsäädäntömuutoksilla on pyritty varmistamaan, että vanhemmuusnimikkeen muuttamisella ei ole aineellisoikeudellisia vaikutuksia lapsen asemaan. Sukupuolen vahvistamisesta annetun lain säätämisen yhteydessä uusi vanhemmuusnimike lisättiin väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (jäljempänä VTJ-laki) 13 §:n muutoksella väestötietojärjestelmään talletettaviin tietoihin.

Nyt lausuttavana olevassa luonnoksessa valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta säädettäisiin uudessa 7 a §:ssä yksityiskohtaisesti VTJ-lain 13 §:n 1 momentin 8 kohtaan lisätyn vanhemmuusnimiketiedon sisällöstä ja tiedon tallettamisesta. Lisäksi pykälän toisessa momentissa olisi informatiivinen viittaus sukupuolen vahvistamisesta annetun lain 5 §:ään. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole tähän

huomautettavaa. Koska terveydenhuollossa ei käytetä pelkästään tietoa vanhemmuusnimikkeestä, ei asetusluonnokseen ole myöskään tietojärjestelmien näkökulmasta huomioita.

VTJ-asetuksen 7 a §:n olisi tarkoitus tulla voimaan 1.3.2024 eli samaan aikaan kuin vanhemmuusnimikkeen käyttöönoton mahdollistavan VTJ-lain muutoksen. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole tähän huomautettavaa.

Jouttimäki Riitta-Maija
Sosiaali- ja terveysministeriö

Jantunen Sonja
Sosiaali- ja terveysministeriö